

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése ide küldendők az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Égész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:
Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., «Általános Tudósító» hirdetési osztálya Budapest.

Nyitlér petítóra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Selyemtenyésztés.

(Vége.)

23. n a p. IV. v e d l é s. Néhány hernyó megkezdte a 4-ik vedlést s azokat most át-helyeznünk nem szabad. Azon helyekre, hol még a hernyók élénken mozognak, azaz edelt keresnek, kevés vágott levelet szórunk. Sok lombot egyszerre hinteni nem szabad, mert különben a vedleni kezdő hernyókat a lombbal betakarnánk. Hőfok 17° R. (Lombszükséglet ezen a napon 14 kiló.)

A hernyók légzési szerve 18 nyílásból áll, s a legtöbb levegőre a 4-ik vedlés után van szükségük, mert épp ezen időben vannak a hernyók a megbetegedés veszélyének leginkább kitéve, miután ez időben a sok ürülék kibocsájtása által fekvőhelyeiket beszennyezik s ezáltal a tenyésztőhelyiségben a levegőt megrottnak.

A legnagyobb gond fordítandó tehát az alom tisztaságára a 4-ik vedlés után, mert a hernyók az alomhoz nagyon közel eső nyílásokon vevén léleketet, az alom tisztátlanságából eredő rossz levegőt kénytelenek beszívni s ennek következtében megbetegednek.

24. n a p. A hernyók átlátszók lesznek, mozdulatlanul maradnak, nem esznek és készülnek a vedléshez. Ez vedlés az előbbi vedléseknél egy fél nappal tovább tart. Ha a hernyók a vedlés egyidejűleg kezdik, azokat etetni nem szükséges. Fődolog most, hogy a hőmérséklet a szobában mindig egyenletes legyen és alább ne szálljon. Hőfok 17° R. (A lombszükséglet körülbelül 14 kiló és attól függ, hogy hány hernyó maradt vissza a vedlésben.)

25. n a p. A vedlésnek vége. A hernyók áthelyezendők. Ezen a napon a hernyók még gyengék, a miért is csak kevés lombot adunk nekik, a melyet ma még össze kell vágni. Ha a hernyóknak egyszerre sok lombot adunk, a lombmaradék következtében az alom vastag lesz, a miből betegségek keletkezhetnek. Az etetés annyiszor történik, a hányszor a hernyók a nekik nyújtott edelt felfalták. Hőfok 17° R. (Lombszükséglet ezen a napon 25 kiló 800 gr.)

26. n a p. A hernyókat tiszta tenyésztő-papírosra kell áthelyezni, azonban nagyon ritkán, mert azok most már gyorsan nőnek. Az etetésnek csak akkor, ha a levél vágást nem győzzük, egész levéllel annyiszor kell ismétlődni, a hányszor a hernyók a reájuk szórt lombot felfalták, körülbelül 6—7-szer. Hőfok 17° R. (Lombszükséglet ezen a napon 32 kiló.)

27. n a p. A hernyókat nagyon megritkítva át kell helyezni. Az étvágy nagyobb, az etetés 7—8-szor történjék. Gondoskodni kell, hogy az etetéshez mindig friss lombbal

rendelkezzünk. Hőfok 17° R. (Lombszükséglet ezen a napon 47 kiló.)

28. n a p. A hernyók a nekik nyújtott lombot nagy étvágygal fogyasztják, a miért is az etetést már korán reggel meg kell kezdeni s késő estig folytatni. Az etetést annyiszor ismétljük, a hányszor a hernyók a lombot felfalták, körülbelül 8—9-szer. Különös gond fordítandó a szoba szellőztetésére, miután most a hernyók kigőzölgése igen nagy, a miért is folytonosan egészséges és friss levegőre van szükségük. Hőfok 17° R. (Lombszükséglet ezen a napon 60 kiló.)

29. n a p. A hernyók áthelyezendők. Ezek nagy étvágya folyton tart. Gondozás mint az előbbi napon. Etetés 8—9-szer. Ügyelni kell, hogy mindig friss lombbal rendelkezünk és hogy a szoba levegője jó legyen. A hőfok 17° R. (Lombszükséglet ezen a napon 73 kiló.)

30. n a p. A nagy étvágy folyton tart, a miért is a hernyókat annyiszor kell etetnünk, a hányszor a nekik nyújtott lombot felfalták. Nem kell hinni, hogy a hernyók kövérek lesznek s hogy nekik a sok edel megárt, mert a hernyók többet nem fálnak, mint a mennyire szükségük van, hogy jó és erős gubókat fonjanak. Hőmérséklet 17° R. (Lombszükséglet e napon 86 kiló.)

31. n a p. Egyes hernyók kisebbek, puhábbak, sárgábbak és átlátszók lesznek, hegyesebbé lett fejüket ide-oda mozgatják és a rácsok szélei felé mászkálnak, mely jelek arra mutatnak, hogy a bekötés ideje elérkezett. Az ily hernyókat a fonósátrakra kell rakni, még pedig úgy, hogy azokat egy darab tenyésztő-papírosra tesszük, melynek nagysága épp oly nagy, mint a fonósátor belső világossága, s aztán a papírossal együtt a fonósátrakra helyezük. Ezen műveletnél nem szabad a hernyókat kézzel erősen megnyomni, mert azok nagyon érzékenyek s a hernyóknak az ujjak minden nyomása kárukra lehet.

Az etetést a fonósátrokban is folytatni kell, s természetesen azon hernyóknál is, melyek a bekötésre még nem éretek. Hőmérséklet 17° R. (Lombszükséglet ezen a napon 99 kiló.)

32. n a p. Az étvágy hanyatlik, a hernyók legnagyobb része a bekötésre érett s ezeket épp úgy, mint az előző napon mondva volt, a fonósátrakra kell áthelyeznünk. Az etetés folytatóandó, a hernyókat azonban csak addig és csak annyi lombot adunk, a mennyit felfálnak. Az etetésnek a fonósátrokban nagy vigyázattal kell történnie, hogy azokat a hernyókat, a melyek a bekötést már megkezdették, ne zavarjuk. A szoba hőmérséklete 18—19° R. (A lombszükséglet ezen a napon körülbelül 50 kiló 200 gramm, s attól függ, hogy mennyi hernyó nem kezdte még meg a bekötést.)

33. n a p. A hernyók majdnem mind bekötnek. A fonósátorban a fekhelyen még visszamaradt hernyókat elővigyázattal el kell vennünk s egy új fonósátorba helyeznünk, a melyben azok 2—3 nap múlva bekötést szintén megkezdik. Az etetést úgy mint az előző napon szintén folytatni kell. Hőfok 18—19° R.

A fonósátrak repceze vagy közönséges szálmából készítenődik, zöld galyakat használni ártalmas, mert a sok levél a szellőztetést gátolja és nedvességet idéz elő.

A gubókat 10 napon át a fonósátorban kell hagyni, ezután azokat leszedjük és a rajtok levő kóctól megtisztítva visszük a beváltásra.

A tenyésztő helyiséget csakis azon esetben szabad fűteni, ha a külső levegő 13—14 hőfoknál alább száll. De ekkor is a fűtés csak nyitott ablaknál történjék. Különben nem szabad fűtenünk, ha tenyésztésünket bizton tönkre tenni nem akarjuk.

*

Eddig a selyemtenyésztésről. Láttuk, hogy azért nincs oly sok dolog a selyemhernyókkal, hogy ha az ember okszerűleg tenyésztí és ha ehhez elég eperfája van. Még csak azt akarjuk megjegyezni, hogy selyempetét mindenki kap ingyen, ha erre a szegszárdi orsz. felügyelőséget felkeri.

Igen jó volna, hogy ha a selyemtenyésztést ne csak egyesek, hanem egész községek, előjárók, tanítók, lelkészek stb. támogatnák, mert csak így gyökereznek meg Muraközben a selyemtenyésztés.

Szükséges volna, ha a kormány egy selyembeváltó-hivatalt állítana fel, mert most a muraköziek a varazdsi beváltó-hivatalba kénytelenek vinni termelt gubóikat, ez azonban Muraközön kívül esik, s így nincs igen nagy befolyással Muraközre selyemtenyésztés tekintetében sem.

Mindezt figyelmébe ajánljuk azoknak, a kik azon fáradoznak, hogy a nép anyagi helyzetén segítsenek, s egyben kérjük t. olvasóinkat, hogy ezeket szomszédaikkal, barátaikkal közölni sziveskedjenek. — L. —

A muraközi tanítókör közgyűlése.

A Muraközi Tanítókör tavaszi közgyűlését f. hó 3-án tartotta Mencey Károly elnöke mellett Csáktornyan, melyen dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelőn kívül számos vendég s 93 rendes tag közül 74 tagtárs vett részt.

A mindvégig érdekes és magas, szakszerű színvonalon mozgó gyűlést Mencey K. elnök lendületes elnöki megnyitójával

készítette elő, az eszmény kultuszáról, az idealizmusról nagy gonddal értekezve. Összetartásra, a tanítói közszellem ápolására buzdítva a kartársakat, látni véli hajnalhasadáását annak a korszaknak, midőn a népoktatásra fordított összeget a hazafiak nem áldoztatnak, hanem a leghasznosabb befektetésnek fogják tekinteni, mert a nép millióinak iskolája a »népiskola« van hivatva a nép minden rétegét megnevelíteni, nemzetünket nyelvi konszolidálni és a haza fennállását biztosítani. Üdvözli a megjelent vendégeket és kartársakat, a gyűlést megnyitja.

A vendégek nevében s egyuttal hivatalból kir. tanfelügyelő, ékesszólásával megköszöni az üdvözlést s kívánja, hogy e szép sziget érzését is beilleszthessük a magyar kultúra keretébe.

A mulatkozó gyűlés jegyzőkönyvi hitelesítésének konstatálása, a jelen közgyűlés jegyzőkönyvi hitelesítőinek s a számvizsgálók megválasztása után olvastott gróf dr. Jankovich László főispán Öméltőségének köszönő levele, melyben más irányú elfoglaltsága miatt egyuttal sajnálatát nyilvánítja, hogy meg nem jelenhetett e kör gyűlésén. Jeney Gusztáv, a kör 25 évesét volt érdemű elnökének levele, melyben az örökös tiszteletbeli elnöki állást köszöni meg, Jeney G. lelkes éljenzésével vételtel tudomásul.

Az elnöki évi jelentés felolvasása után határozatilag kimondatott, hogy a közgyűlés hazánk védasszonyának, boldogult Erzsébet királyné emlékéért jegyzőkönyvbeiktatta. Rhédey Ferenc kartárs halála feletti bánatának szintén jegyzőkönyvileg ad kifejezést. A gyakorlati tanítást nem veszi programjába. Az ált. tanítótestület főjegyzőjének az évi négy darab arany tiszteletdíjat megszavazza. Az »Önálló gazdasági iskolák« lényegéhez hozzájárul. Az évről évi vizsgálatok megszűntetése felett napirendre tér. »A tanítók egyesületi életének fejlesztése« cz. tételnél a vas megyei tanítótestület javaslatához járul. A tanügyi kormányt megkeresi, hogy a gyűlési napidíjak a fizetési rangfokozatok szerint rendezzessenek. A »Tanítók Háza« javára a maga körében gyűlést indít. (E gyűlést 36 frt 15 krt eredményezett). Egyuttal e czélből megkeresi Muraköz pénztársaságát és közsegeit is. Évenként két közgyűlést tart, melyek közül az ősi mindig Csáktornyan leend. Az arra érdemes értekezések és felolvasásoknak a kör költségén leendő kinyomatását elfogadja. Az elnök azon intézkedését, hogy dr. Wlassics Gyula minisztert újból tárczavállalás alkalmából a kör nevében üdvözölje, örömmel veszi tudomásul s a kör dr. Wlassics Gyula Ó excellentiáját jelen közgyűlés alkalmából is táviratilag üdvözli.

A betérjlesztett költségvetési tervet 38 frtnyi összes kiadással elfogadtattott.

A számvizsgáló bizottság jelentése 98 frt 78 kr. pénztári állapottal tudomásul vételtel.

A tagsági díj-hátralékok, a mennyiben f. évi október 1-ig sem rendezetlennének, közgyűlés határozatából, bírói uton fognak behajtatni.

Az »Eötvös alap« gyűjtő pénztárosának jelentése, mely szerint rendes tagsági díjait 11-én fizették be, tudomásul szolgál.

Alsözgy Alajos csáktornyai polg. isk. tanár »Egy fejezet a paedagogia tudományából« czimű tételről szabad előadást tartott, melyben a paedagogia alapfogalmait kategorice igyekezett meghatározni. Kiundulási pontja az ép, normális érzékszervvel bíró

ember. Ismertette a külvilág különböző erőinek behatását az érzékszervekre, az idegelemek jelentőségét, az idegizgalmat, az idegsejtek megváltozását, a lelki működések székhelyét: az agykérget; az idegsejtek érintkezését; és hogy 1—1 idegsejt megváltozásával öntudatossá vált érzés, lelki elemnek nevezetlik; a lelki elemek összekapcsolását; a lelki elemek számával igazi tudásunk hátlárát; matematikailag demonstrálta a lehető összetett érzetek számát s valamely tárgy vagy dolog megismerésének valószínűségét a biztos tudásig. S miután a lelki elemek kombinatóriai, permutatóriai és variatóriai folytán gondolatainkat másokkal közölni is ohajjuk; megismertette, hogy a beszéd lelkünk működésének emberi hangra való közlése, a mit tudunk, gondolunk és érzünk. Kijelentette, hogy egyáltalában semmiféle ügyeséget sem hozunk magunkkal a világra, hanem csak testi-lelki arravalóságokat. Végre a következő kategóriát állítja fel: 1. Oda kell törekedni, hogy a tanulók minél több lelki elem birtokába jussanak, tehát mindazt érzékeltetni. 2. A meglevő lelki elemek kombinatóriát ellenőrizni. Az iskolában kell a tanulónak mindent megtanulni s a tankönyv nem bírázásra, hanem arra való, hogy a tanulónak birtokában legyen egyrészt egy oly magyarsággal s klasszikus irálylat megírt segédkönyv, melyből láthassa, hogy hogyan lehet azt, a mit tud, értelmesen, helyes és szép szavakkal kifejezni s hogy év végén lássa mindazt, mit tudni kell.

Boldizsár Béla perlaki áll. tanító »Minő vonatkozással lehetne a beszéd- és ért.-gyakorlatok tanítását a többi tárggyal szerves egységbe hozni« czimű dolgozatát olvasta fel.

A magyar népiskolák jellegének s szervezetének statisztikai foglalkozása után felolvasó követeli a magyar tanítási nyelvnek minden vonalon leendő behozatálát. Sinthetikus módszert ajánl, a gyermek anyanyelvéről mit sem akar tudni. (?) Csupán az anyanyelvű írás-olvasás tanítást engedi meg.

Brauner Lajos hodosáni áll. igazgató »A népiskolai tanítók szolgálati idejének lezártására való tekintettel a tanító nyugdíj törvény reviziójáról« szabad előadást tartott. Ismertette más kulturnépek tanítóinak fizetési- és nyugdíj-állapotait, a miénket tarthatatlannak mutatja ki. Kéri a 35 évi szolgálat pragmatikát.

Előadónak és felolvasónak a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s a kör pénztárállapotához mérten tárggyaik lényege kinyomatni s a kör tagjainak megküldetni határozatott.

A jövő, tavaszi közgyűlés helyéül Stridó jelöltetett ki.

A hodosáni tantestület indítványára megkerestetik az ált. tan. testület központi elnöksége, hogy a megyei gyűlésekre, ugy a meghívó, mint a gyűlés lefolyásáról való tudósítás a »Néptanítók Lapiában« közöltsessék.

A tanulságos közgyűlést társas ebéd követte, melyen alkalmi felköszöntőkben sem volt hiány.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Dr. Ruzsicska Kálmán** kir. tanácsos tanfelügyelő június hó 2-án éjjel Csáktornyára érkezett. Résztvett 3-án a muraközi tanítói járáskör ülésén. Megvizsgálta 4-én az iparostanoncz iskolát. Ugyanezen napon az

iskolaszéki elnök és elemi iskola tantestület jelenlétében szép és lelkesítő beszédet adta át Polyák Mátyás közs. el. iskolai igazgatónak Minister ur egyik 1899. évi 50 frtnyi magyarnyelvi jutalmát. Hétfőn, 5-én Kolbenschlag Béla főszoalabíróval a dráva-vásárhelyi közs. iskolát és gyermekmenedékházát, a dráva-esányi menedékházat s a miksavári r. k. iskolát látogatta meg. A miksavári r. k. iskola növendékeinek hazafias dalai után megköszönték kir. tanfelügyelő és főszoalabíró Schadel István egyházi tanfelügyelőnek hazafias buzgalmit és az iskolaélet körében tanusított odaadását, mérsékletét és tapintatit. Mindezekben kívül az érdekelt jegyzőségekkel kristófalvi, nagyfalusi, dráva-szentmihályi s nyír völgyi állami iskolák ügyében tárgyaltak tanfelügyelő és főszoalabíró urak.

— **Esküvő.** Heinrich Bernát csáktornyai születésű pécsi kereskedő f. hó 11-én tartja esküvőjét Neumann Márk fiúmei kereskedő leányával Francziska kisasszonnyal.

— **Athelyezés.** A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság Horváth Ferenc sümei pénzügyőri fővigyázót a csáktornyai pénzügyőri szakaszhoz helyezte át.

— **Gazdasági tudósítók.** A földmívelési miniszter Szentmihályi Dező pacsai lakost Zalamegye pacsai, Zathureczky Zsigmond ukki és Semetke József gogánfai lakosokat pedig a sümei járás gazdasági tudósítói tisztével bizta meg.

— **Halálozás.** Weisz Miksa a »Csáktornyai takarékpénztár« főkönyvvezetőjének Irén nevű 8 hónapos leánykaja elhunyt. Áldás poraira!

— **Körjegyzőhelyettesi kinevezés.** A perlaki járásfőszoalabírája Neisziedler Jenő közg. irnokot Mura-Királyra körjegyző-helyettesnek kirendelte.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminiszter a csáktornyai anyakönyvi kerületbe helyettes anyakönyvvezetővé ifj. Kovacsics Ferenc községi irnokot, a dráva-vásárhelyibe Pintács Ferenc községi irnokot, a dráva-esányi kerületbe Rájcsék István segédjegyzőt, a stridói kerületbe Rottler József helyettes aljegyzőt, a m.-szent-mártoni kerületbe Dobsa Kálmán segédjegyzőt nevezte ki.

— **Elismerés.** Sárközy Sándor csáktornyai jeles zenekara több hétig Bécsben tartózkodott, ahol a »Lyra« kávéházban volt szerződötve. Sárközyék m. hó 21-én fejezték be bécsi működésüket. Ez alkalomból a kávéház tulajdonosa, Grünwald Ede Sárközyékhez intézett levélben ismeri el a zenekar kiválóságát, melylyel nemcsak ő, hanem a bécsi közönség is teljesen meg volt elégedve.

— **Értesítés.** A csáktornyai m. kir. áll. polg. fiu- és leányiskolában a folyó évi zárvizsgálatok a következő időben és sorrendben fognak megtartatni. 1) A polg. fiúiskolában: Junius 19-én mindkét intézetben a hittani vizsgálat. Junius 20-án délelőtt I. osztály, délután II. osztály. Junius 21-én délelőtt III. osztály, délután IV. osztály. Junius 22-én délelőtt V. és IV. osztály és a magántanulók írásbeli vizsgálat, délután ezek szóbeli vizsgálat. 2) A polg. leányiskolában: 23-án délelőtt I. osztály, délután II. osztály. Junius 24-én délelőtt III. és délután IV. osztály. A magántanulók vizsgálat, június 26-án van, még pedig délelőtt az írásbeli, délután a szóbeli. A vizsgálatok délelőtt mindig 8 órakor, délután 2 órakor kezdődnek. Junius 29-én az intézet ünnepélyes felavatása, reggel 8 órakor Te Deum a plébánia templomban, innen ünnepélyes felvo-

nulás az intézetbe, az ünnepség löbbi része a tornacsarnokban fog lefolyni. Junius 30-án reggel 8 órakor a bizonyítványok és jutalmak kiosztása és a tanév bezárója. A vizsgálatok és ünnepélyek nyilvánosak, melyekre a t. cz. szülőket és tanügybarátokat ez uton is meghívja az igazgatóság. — Csáktornán, 1899. junius 5-én.

— **Hazánk ezeréves fennállásának és a koronázás évfordulójának emlékünnepe** alkalmával e hó 8-án Csáktornán a középületekre kitűzettek a zászlók, az összes tanítványok tanulmányos zászlojuk alatt a templomba ment, ahol hálaadó istentisztelet tartott. Az ünnepi misét Horváth Lajos szent-Ferencrendi exprovincialis, zárdafőnök mondta. A kóruson az állami tanítóképző-intézet növendékei Révfy tanár vezetése mellett Viltnek Xav. sz. Ferencz tiszteletére férfikarra írott choralis ünnepi miséjét énekeltek szép precizitással. A nehéz mű belanulását és correct előadásáért méltán érdemlik meg az elismerést. A mise végén Sz. Nagy J. királyhimnuszát énekeltek. — Az áll. polg. fiu- és leányiskola tanulói az istentisztelet után tornacsarnokukban jöttek össze, hol hazánk ezeréves fennállásának emléknapiját a következő szépen sikerült programmal ünnepelték meg: 1) Az ifjúság énekelte a Hymnuszt. 2) Pálya Mihály igazgató az ünnepiséget megnyitotta. 3) Polyák Emma III. oszt. leánytanuló szavalt. 4) Heinrich Andor V. oszt. tan. szavalt Kraut Gy. »A magyarok ünnepe« cz. költeményét. 5) Korpics Rezső VI. oszt. tan. az ezeréves fennállást méltatta. 6) Az ifjúság énekelte a »Fohászt.« 7) Szei-verth Irma IV. oszt. leánytan. szavalt. 8) Tislarits Károly IV. oszt. tan. szavalt. Vida József »Tátrajárás« cz. költeményét. 9) Az ifjúság énekelte a »Szózatot.« 10) Igazgató zárbeszédet tartott. — A közs. elemi iskola ünnepélyének programja a következő volt: 1) A IV. fiu- és leányosztály énekelte a Hymnuszt. A) Az iskolászek elnöke megnyitó beszédet tartott. 3) Herlinger Andor IV. oszt. tan. szavalt. 4) Polesinszky Emil emlékbeszédet mondott. 5) König Ella IV. oszt. tan. szavalt. 6) A IV. fiu és leányosztály énekelte. 7) Tóth L. IV. oszt. tan. beszédet tartott a megkoszorúzott czimra előtt. 8) Benek Ernő IV. oszt. tan. szavalt a Szózatot. 9) A IV. fiu- és leányoszt. énekelte a Rákóczy indulót.

— **Halálózás.** Verbanchich Nándor mura-ki-rályi kőrjegyző f. hó 5-én hosszú s kinos szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 7-én délután folyt le a nagy részvét mellett. Ott voltak: a kir. közejegyző, a perlaki főszolgabíró, az ügyvédi-jegyzői- és tanítói-kar számos tagja. Faludi Géza ottani tanító megható szavakban bucsuzott el a tüzöltőség nevében az elhunytól, mint az egyet elnökétől. Szép szavakban méltatták érdemeit a jegyző-kar nevében: Harmat Nándor dráskovecki és Kovács L. légrádi jegyzők; a tanítói kar pedig szép gyászénekekkel róta le adóját az elhunytiránt. Verbanchich Egyike volt a legképzettebb jegyzőknek, ki őszinteségével, kedves modorával az egész környék rokonszenvét bírta. Az elhunyat neje sz. Laubhaimer Gizella és 6 gyermeke siratja. Legyen áldott emléke.

— **Püspöklátogatás Légradon.** A légrádi ev. hitközséget f. hó 1-én meglátogatta a dunántúli egyházkerület püspöke, Gyurácz Ferencz. Reggeli 9 órára volt jelezve Öméltóság megérkezése Surd somogyvármegyei községből. Kévéssel 9 óra előtt robogtak a kocsi, a lovasbanderium a vasuti állomás felé, gyülekeztek az előljárók a Kossuth-utca sarkán felállított s szépen díszített triumphushoz, a tüzöltő-egylet a zenekarával, nagyszámú közönség a nép minden rétegéből. Kévéssel 9 óra után az alsó révnél megdördültek a mozsarak,

jelezve az egyházfő megérkezését, nyomban rá megkondultak az ev. templom harangjai, melyek zúgtak, míg csak az egyházfő a lelkeszlakig nem érkezett. Az állomásan Viasz Ferencz a kanizsai járás főbírája, a révén Kovács Gyula közs. jegyző, a révén tük Mikler Győző ev. tanító fogadta az egyházfőt. Amint a Zrinýitérre érkezett a menet, ismét megdördültek a mozsarak, a diadalkaputól a lelkeszlakig álló közönség feszült figyelemmel várta a kocsi feltűnését. A tüzöltő-egylet tisztelegéssel, a zenekar Hymnusszal fogadta az érkező egyházfőt, míg az újra fehérruhás leányok rózsát hintettek. A lelkeszlaknál Szilvágyi Gyula ev. lelkész fogadta az egyházfőt, kinek üdvözlő szavaira, valamint Öméltóságának válaszára a közönség éljenzésbe tört ki. Ezután fogadta a községi előljáróság, a tüzöltő-egylet, az olvasókör, az izr. hitközség, a polgári kör küldöttségének tisztelegését. Majd ezután az ev. népiskolába vonult, hol egy fiu és leányka fogadták társaik nevében, majd pedig a vallástánból kérdeztetett. Innen az ev. templomba vonult, hol Mikler Győző ev. tanító vezetése mellett, Szilvágyi Sárika, Szilvágyi Erzsike kisasszonyok, Mikler Győzőné urnő közreműködésével a templomi énekkar egy szép ügyességgel és precizitással előadott énekkelt fogadta az egyházfőt. Istentisztelet lévén ezután, fellépett az egyházfő a szószékre s majd egy óra hosszat tartó szónoklatot tartott a vallásról, a vallásos nevelésről. Ezt hitközségi közgyűlés követte. Délben Szilvágyi Gyula ev. lelkész az egyházfő tiszteletére ebéd volt, melyen számos toasztot mondott. Négy órakor az egyházfő kocsiira ült s a lovasbanderium kíséretével, mely a révig kísérte, a mozsarak dörgése mellett Szepetnekre hajtatott.

— **Az állami tanítóképző-intézetben** az évvzáró osztályvizsgálatok f. hó 12, 13, 14, 15 és 16-án, a tanképesítő szóbeli- és gyakorlati vizsgálatok pedig f. hó 20-án s következő napjain tartatnak.

— **Vadászati jog bérbeadása.** A községi előljáróság Csáktornya város vadászati jogát nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, Wollák Rezsőnek 6 évre bérbe adta évi 96 frtnyi bérért.

— **Vezérkari utazás.** A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak a vármegyei közönséghez intézett leírata szerint egy vezérkari ezredes vezetése alatt, Zalabér községből kiindulva Csáktornán át a Stájerországban fekvő Feldbach irányában vezérkari utazást fog tartani, melyben 23 főtiszt és 54 legény veend részt 44 lóval. Az ezen vezérkari utazásban résztvevők folyó évi junius hó 18-án érkeznek Zalabérre, honnan ugyanazon hó 20-án Zala-Egerszegré, 21-én Alsó-Lendvára és 25-én Csáktornyára vonulnak, mely utóbbi községet 28-án hagyják el. Ezen állomány növekedni fog Zalabéren junius 18-án a 48-ik számú cs. és kir. gyalogezred egy altisztjével és egy közlegényével és b) a 11-ik számú cs. és kir. huszárezred egy különítményével, mely 3 altisztból, 17 legényből s 20 lóból álland.

— **Meghívó.** A csáktornyai szépítő-egyesület 1899. évi junius 18-án a városligetben nagy nép-ünnepélyt rendez. — **Programm:** 1. Vasárnap délután 2 órakor kivonulnak zenekar kísérete mellett a gőzmalomtól. 2. A népünnepély helyén különféle alakok bocsátatnak a levegőbe. 3. Két szerencsen vigez megérkezésével megnyitattik az állatsergelet, oroszlan, tigris, elefánt, óriási béka, giraff, szemüveges kigyó stb. eredei állatokkal. 4. Karikavető-esarnok. 5. Léggömbök ernyővel és üléssel, golyák apró gyermekekkel. 6. Versenyfuttatás. 7. Táncz, katonailag szervezett zenekar mellett. 8. Nagy tűzijáték. 9. Ördögmotola. — Olcsó és izletes ételekről s italokról a rendezőség gondoskodik. Belépti díj 20 kr. A tiszta jövedelem a város szépítésére fordittatik s e célra való tekintetből fellílesztések is elfogadtatnak. Kedvezőtlen idő esetén a népünnepély a következő vasárnapon fog megtartatni.

— **Szerencsétlenség.** E hó 5-én történt, Bogomolecz József és felesége elmentek a mezőre dolgozni, 6 éves kis lányukat Margitot pedig nagynénje gondjára bízták. Mialatt nénye a kutra ment vizért, a lányka elcsente a gyufát s elbujt vele az ölbe, hol azelőtt is játszani szokott. Elkezdte a gyufát gyujtogatni, meggyulát a ruhájára, a szalma s az ol; mire észrevették a tüzet s az ölben levő gyermeket, már kiégett a két szeme, leégett az orra, kezei megszenesedtek, lába

felrepedt. Mindennek daczára élt, ámbar önkívületi állapotban volt. Egy órai szenvedés után végre meghalt. Dr. Szabó Zsigmond perlaki orvos boncolta fel.

— **A perlaki m. kir. áll. elemi fiu- és leányiskola** gondnoksága és tanzóttele junius 8-ának, a koronázás és hazánk ezeréves fennállásának emlékére ma, f. évi junius hó 11-én ünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje; 1. 9 órakor ünnepi szent mise. Énekel a gyermekkar. Szt. mise után, kedvező időben az iskolaudvarán, kedvezőtlen idő esetén a »Társaskör« helyiségében. 2. Az ünnepély megnyitása dr. Tamás János gondnoksági tag által. 3. »Hymnusz.« Éneklé a 4. 5. 6. fiu- és leányosztály. 4. »Szózat.« Vörösmarty M.-től. Szavalja Bálent M. 6. o. t. 5. »Beszéd Magyarországról kértképe előtt.« Elmondja Hajdinyák K. 4. o. t. 6. »Mi a haza.« Palágyi L.-től. Szavalja Bozsek P. 5. l. o. t. 7. »Nemzeti zászló.« Népdal. Szavalja Zala J. 4. f. o. t. 8. Vegyes dalok. Éneklé a 4. 5. 6. fiu- és leányosztály. 9. »Királyhymnus.« Szavalja Szácsér J. 6. f. o. t. 10. »Magyar nyelv.« Pósa L.-től. Szavalja Megyeresy K. 6. l. o. t. 11. »Bucusu« b. Eöt-vös J.-től. Szavalja Novák Irma 4. l. o. t. 12. »Hazám ifjúsága.« Ábrányi E.-től. Szavalja Hrasztics P. 5. l. o. t. 13. »Beszéd.« elmondja Tóth Sándor 5. f. o. t. 14. »Hunyady« Czuczor G.-től. Szavalja Jagarincez J. 5. f. o. t. 15. »Szózat.« Éneklé a 4. 5. 6. fiu- és leányosztály. 16. Az ünnepélyt bezárja Sipos Károly gondnok. Délután kirándulás Ottokra a gyermekek részére rendezett nyári mulatságra.

— **Halál munka közben.** Mihinyács István beliczai asztalosmester, 63 éves, 3 gyermek atya, munka közben véletlenségből a fejszével a jobb kezére ütött, s a sok vérvesztés következtében meghalt.

— **Öngyilkosság.** Jánicsics Mihály 36 éves nős, 4 gyermek atya, f. hó 2-án a szoba gerendájára fölakasztotta magát. Állítólag sok adóssága kergette a halálba.

— **Marczai nagy képes világtörténete** megjelenik heti 30 kros füzetekben és 8 frtos kötetekben, megrendelhető F i s c h e l F ü l ö p (Strausz Sándor könyvkereskedésben Csáktornyan. Mutatványfüzet kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hasfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvénydél, csuszánál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altessenk Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenként árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

Vasuti menetrend a csáktornyai állomásnál. (Érvényes május 1-től szeptember 30-ig.) a) Déli vasut. Erkezik Kanizsa felől: d. u. 4:01 szmv., d. u. 12:58 gyrsv., este 8:12 gydvv., éjjel 1:07 gyv., reg. 5:51 szv. — Indul Prágerhof felé: d. u. 4:15 szmv., d. u. 1:01 gyrsv., éjjel 1:10 gyrs., reggel 6:06 szmv. — Erkezik Prágerhof felől: reggel 4:36 gyrsv., d. e. 10:50 szmv., d. u. 3:50 gyrsv., este 9:55 szmv. — Indul Kanizsa felé: reggel 4:39 gyrsv., reggel 5:52 gydvv., d. e. 11:00 szmv., d. u. 4:02 gyrsv., este 10:07 szmv. — b) Nagy. államvasut. Erkezik Kis-Czellről: este 9:42, Z.-Egerszegről: reggel 8:40. Indul Kis-Czellre: reggel 6:04, Z.-Egerszegré: d. u. 4:28. — Erkezik Zágárból: d. e. 10:55 és este 9:30. Varasszdról: reggel 4:18, reggel 5:38, d. u. 12:50, d. u. 3:50. Indul Zágárbá: reggel 4:44 és d. u. 4:25. Varasszdra: d. e. 11:44, d. u. 1:20, este 10:17. Novimároftba: reggel 6:15.

Felelős szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF
Kiadó és lap tulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Kužijara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 crt
Na pol leta . . . . 2 crt
Na četvert leta . . . 1 crt

Pojedini broji koštaju 10 crt

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Na ogenj i vodu pazite.

Na stran se potegneju zvoni na sve strani a na praskanje gorećih hižah, i na vis se metajući plamen zadreveni nam srce. Strahovito vrišćanje i javkanje se čuje zmed morja ognjeva i zmed neprevidivoga dimnoga oblaka. Ogenj i ogenj dan na dan, na sve strani uništava; bogčija, nevolja ostane za žerjavkom, pak ne redko zgoreta tēla.

Strahoviti je taj elementum, kojega komaj moći preobladati, ali brani se moći proti njemu.

Najvećšni del ognjov nastane poleg nepazljivosti.

Nebudimo nepazljivi! Okolo se lahko vužgajuće stvari nehodijmo slobodnom i odprtom sveom ili lampašom, pak ne pušijmo! Im vnuogiput jeden na bog skočijujući plamen, ili jedna iskra, jedna odhićena iskra cele občine poništi!

Nedopuščajmo, da drobna deca bi mogla do ognja, do šibice zajti, da bi se s njimi mogla igrati, pak gde goder ognja napravila. Već od male noge prevučajmo je na onu nesreću, koja more nastati s ognjom ili šibicami, pak doklam to neprerazmiju, s oštrm brižljivostjom činimo, da deca ovu nevarnu igru nečiniju, pak ako ipak bi nakanu imela na takve igre, kaštigujmo nje oštro.

Obrinijmo se, da nam dimjaki budeju v. redu i čistoci! Kolikrat je već zišel ogenj vun poleg zapušćenoga, s čadjami napunjenoga dimjaka i poleg toga, da je koja greda v. dimjak dosegnula i tamo nije bila nama-

zana! Med zidanjem, med pospravljenjem krme naj nam bude na pamet, da lahko zide vun požara. — Zato med zidanjem zidine, med pospravljanjem krme, krmu tak složijmo, da ogenj iz jednoga na drugo nebude mogel zajti.

Načinimo ognjogasno društvo, ognjogascom pomagajmo verno i marljivo, budimo njim na pomoć ne samo za to, da ognjogasca za vladsku osobu imamo držati, nego ar dušno spoznanje, naše poštenje nam zahtēva to, da budimo na pomoć bližnjemu našemu. Nega grdešega za gledati, kak to, ako koj človek s sklopljenimi rukami gleda, kak oništi ogenj tudje blago.

Obrinimo se, da pri vratu, ili pre zdencu bude stalno stala jedna belitnica, kad, ili lagev s vodom napunjeni, pak to i zdencu pustimo ognjogascom na ruke, da moreju braniti i vništiti ognja, pomagajmo i mi, da na mesto ognja nosimo marljivo vodu. — Držimo pripravno ognjogasna sredstva, kak su ona odlučena v kojoj-kojoj občini.

Nazadnje, jer neznamo, na koga gda opadne kakva nesreća, pak jeli nas same nebude dostigla — trsimo se, da nas požara nećini za bogce, osigurajmo si naše blago i naše zidine. Oni mali penezi, koje za osiguranje moramo plaćati, nam obilno budeju povrnjeni kod ognja. Pak ako nas Gospodin Bog i sveti Florian oslobodi od požare, — ognja, oni mali penezi kaj osiguranje košta budeju obilno povrnjeni v onim duševnim miru i miseli, ako i pogorimo, nebudemo čisto na bogčiju došli. *Tantalus.*

Iz povesti Magjarske.

Dalje.

Robert Karolj (1308—1342).

Jeden z med najboljših kraljov je bil Robert Karolj. Kad je na tronuš stupil mu je prvo delo bilo, da red napravi vu orsagu. Za okorunenje mu je papa po Gentilis kardinalu novu korunu poslal, i jer je Apor pravu korunu ne hotel nazad dati, a Csák pak je dalje haračil, nje je papa crkveno proklel. Na to se je Apor pobolšal, korunu nazad dal i podložnost prisegel kralju, a Csák pak se je razsrdil, dalje haračil i svećenike vun pretrial iz svojega imanja. Csák je već kakti kralj gospoduval vu Trencsenkom. Imel je svoje činovnike, kak kralj, zatem je peneze delal kak kralj. Veliko njegovo imanje za »Mátyus föld« zovejju još i vezda.

Nazadnje je kralj prisiljeni bil sa vojskom iti proti njemu. Vu više bitkah ga je svladal, ali jakost mu je samo sa smrtjom bila potra.

Po smrti Csáka je mir postal vu orsagu. Karolj je svum silom hotel red napraviti. Pomiril se je sa gospodom Csákovom, i trsil se je da bude magjarsko ime slavno po svem svetu. Pobrinul se je da zakona da puku i da jako vojsko složi za obranjenje domovine. Dal je zlate peneze delati, stem je trgovinu pod pomogel.

Vu ovo vrēme se je lakov dogodjaj pripetil, zbog kojeg je skoro ves trud Karoljov zabadav postal. Najme Kazmir, brat Kralji-

Z A B A V A

Coperničin krištal.

(Bajka.)

Šumski duh hodi i po nedeljah i svetkivh u lov, te ga u tom njegovom veselju niti cirkvena zvona nepaće, jedino je pri njem to u redu, da obdržava lovostaj, pak nelovi onda, kada je to po oblastih i drugim lovcem zabranjeno. U to vrieme ima onda druge razne zabave, kojimi plaši šumom prolazeće dievojke, ako idu samo u šumu drva pobirat ili jagode brat, a najmre pako, ako idu u onu šumu, u koju im je prepovedano iti; onda im odmah taj nesrećni šumski duh dojaše na sivcu, samo trimi nogami i jednim okom u sredini čela naproti, te onak jašuć preko njih skaće.

Najveću pak zabavu ima na Ivanjsku noć, kada copernice na metlah i bruklah jašu po zraku na Ivanjšćicu. Onda on razprestre svoje mreže pred klanjce i na vrhunce bregov, kud one lete, pak se onda legne u zasiedu, Copernice dobro poznadu zlobu svog neprijatelja, pak zato lete tak visoko, kak im je to samo moguće, ali zato ipak se

gde koja nespretna zaplete u podlećenu mrežu i onda mora od šumskoga duha i njegovih zlobnih pajdašev mnoge nepovoljnosti trpeti.

Jednoć se je dogodilo, da se je šumski duh baš kad je bil gotov podećenjem svojih mržah, sastal sa šumskom vilom, pak kad su se obojica, kakti dobri susedi pozdravili bili; pozvala je vila svoga staroga prijatelja na šalicu vilinskog pića, koje je bolje od našega najfinijega vina. Takovoga kaj navadno niti šumski duh nepoteptava, pak zato je odmah išel sa gostoljubivom vilom u njezine podzemne palače, te je onde toga nebeskoga napitka, kojim su ga palčeci u zlatih šalicah dvorili, pil cielu noć pak sve do jutra. Kad pak se je šumski duh iz viline palače domov spravil, svetilo je već sunce kroz pukotine u palaču, a jer se uredno i pošteno strašilo po suncu nigde javno nekaže, to je vila svomu gostu otvorila jednu hladnu sobu, u kojoj se je ov na jelensku kožu prehitil, za da dana prespava.

Istog jutra je išla po šumi mlada i liepa žena. U ruki je nosila košaricu punu šumskog cvietja, kojim je nakanila kip Majke božje, tam na krizanju okinčiti, blizu

kojega je stala mala kućica, čiji gospodar je bil njezin muž,ugar, i ona sama, skroz zadovoljen i sretan par.

Na jedankrat postane mlada žena, jer joj je preko puta napeto mreža preprečila dalje iti, a u toj mreži je opazila jednu veliku pticu zapletenu i ulovljenu. Ptica je bila spestrašena, te se je svum silom kušala iz zamke osloboditi, a pošto je žena bila dobrog srca, pristupi bliže k-mreži, — da joj pomogne.

Ali sad se je dogodilo nekaj čudnovitoga. — Čim se je mlada žena rukom mreže dotaknula, razpala se je ova kak pavučina, a iz ulovljena ptica je postala stara žena, koja je sad tu u travi stala i od straha drhtala, kak šiba na vodi.

»Jezuš Marija i sveti Jožef! — Zakriči mlada žena i prićme od straha nad tim vidjenim čudom, rukami nad glavom pucati, a lice joj je probledilo kak stiena.

»Tiho moja kćerka, tiho!« — opomene ju sva zasopljena starica — »Kčemu ta krika? — Dan današnji se pripećaju mnoge čudnovate stvari. Pameten čoviek samo sve otvoreni oči gleda i nadojduće u pravom hipu na svoju hasen obraća. Počekaj malo,

čin je osramotil kćer Zach Feliciana, Klaru. Kak je to otec počul, sa golom sabljom je na kraljevsko familiju vdrl, koji su ravno pri obedu bili. Kralja je malo oranil, ali kraljici je četiri prste odsekul, zbog česa su njegovu čelu familiju do četvrtoga koljena skončali. Na to su se puk i velikaši jako razsrdili. Kralj da pozabi sa njimi svoje čine, je vojsku peljal proti Mihalju, vojvodi vlaškemu, ali od ovud je koma pobege, da se oslobodi smrti ili robstva.

Zatem je ne dugo kraljuval. Ako negledimo na krvoločnost njegovo sa Zachom, moremo ga med najbolje kralje računati. Dva sine je ostavil Lajoša i Andraša. — Vumrl je 1342-ga.

Lajoš (Veliki) (1342—1382).

Samo 17 ljet je bil star Lajoš, gda je na tronuš stupil. Prvo delo mu je bilo, da je Mihalja vojvodu vlaškoga na red navčil, zatim hrvate, koje je Venecia pobunila, spokoril. Ne dugo zatem je vu Napolj peljal vojsku, zbog svojega brata Andraša, koga je njegova žena, Johanna zagutila. Kak je Lajoš tam došel, je skočila, ali nju je potlam dostigla božja ruka jer je ravno tak zagutil nju Durazzo Karolj kak je ona Andraša.

Lajoš je svigdi srečno vojuval. Njegovo reč su poslušali od Jadranskoga do Čnoga, od Črnoga do Baltičkoga morja. Kad je Poljski kralj vumral su njemu ponudili korunu poljsku, gde je 12 ljet kraljuval.

Pod njegovim kraljuvanju je velika bila Magjarska. On se je pobrinul za dobre ceste i peneze, zatem pak je još i tak zvanu »Akademiju znanosti«, dal zidati vu Pečuhu.

Kakti dober katolik, (on se je još na početku kraljuvanja vu obrambu Sv. Ladislava preporučil), je pretiral sve iz orsaga, koji se nisu dali pokrstiti. Pobrinul se je i za naslednika svojega. Zmed dveh kćerih je Marii Magjarsku, a Hedvigi pak Poljsku ostavil. Vumerl je 1382-ga.

Maria (1382—1386).

Nesrečna je bila ova kraljica i to zbog zlobnih podvučnikov svojih. Samo 12 ljet je bila stara, gda su nju okoronili, zato je Garai-a i Elizabethu mater svoju dobila za

ja te hoću za tvoje dobro dielo, što si me iz mreže oslobodila, nagraditi. Zlata i srebra neimam, ali ono, čim ću te nagraditi, također nije za zahitiiti.« — Timi riečmi posegne copernica u žep te izvadi iz njega nieku leskajuću se stvar.

Mlada žena, čim je u se došla, skim ima posla, branila se je oberučke, te copernici doviknula: »Zadržite si samo vašu nagradu, ja morem domov kmojemu mužu i dietetu!« —

»Dakle imaš ti moja kćerka i muža?« — veli na to copernica — »Ah, onda ti sigurno nećeš zahitiiti moj dar. — Nut gledaj taj kristal«, — veli dalje, držeći med dvema mršavimi prsti, leskajuću se kamen. — »Ovo ti je pravo čudo, takovoga više neima na svietu. Poslušaj me moja kćerka! Ako hoćeš saznati, kak u srdcu svojega muža izgleda, ili makar u čijem goder, tak samo pogledni kroz ov kristal onu osobu i odmah češ njezino cielo srdce otvoreno videti. Jeli si me razmela? — U istinu to je neprecienjena dragocienost. Vze mi ju!«

Tak je govorila starica i prije nego se je mlada mogla iz svog zabunjenja znajti,

štitnike, a vu Poljskim je njeni zaručnik Žigmund kraljuval.

Garai je hudoga srđca, pun jalnosti, oholen i pohlepen človek bil. Njegovo ravnanje je na friskom bunu povleklo za sobom. Glave buni su sada Durasso Karolja pozvali na tronuš, gdo se je spozabil z prisige, koju je još Lajošu dal, da mu kćer na prestolju nebude bantual, i došel je vu Székesfejérvár, gde su ga okoronili.

(Dalje sledi.)

Loparits.

KAJ JE NOVOGA?

Umorstvo.

V Magyar-Szölgy zvanio, Esztergom vármegjinskoj občini se zalostno umrstvo dogodilo. Kovács Mihály zvani dobro se imajući gazda je bolje ljubil svoje vnuke, kak sina, pak zato je svoje imanje na nje ostavil. Med otcom i sinom su poleg toga dan na dan svadje bile. Prošli tjeden je već sin na tak dalko zašel, da je svoga oca v prsa vpičil s nožom. Stari je vmiral i na smrti svoji postelji je nagovoril svoje vnuke, da otcu ovi naplatiju to umorstvo. Sin svomu staromu otcu još niti na smrtnoj njegovoj postelji nije dal mira, još i tam mu je zbjajaval. — Na to su deca na svoga oca navalila, pak tak dugo su ga tukli, doktam mrtve ni se skup zrušil. Tam je vumrl pred posteljom svoga oca i na oči svojih decah. Sine je žandarstvo spolovilo i zatvorilo.

Povest „Na zdravje“.

Vu vezdašnjem vremenu već nije navada, da človeku, ako se mu kihne, »Na zdravje« želimo. Početek ovoj navadi nekoi v petnajstoj stolini dobe išeću, kad je tak zvani »črna smrt« beteg po celoj Europi pobiral svoju žrtvu. Ovaj beteg se s kihanjem počel, pak oni, koji su okolo betežnika bili, su mu na zdravje želili to kihanje. Nemci su mesto toga rekli: Helf Gott! — Pomozi Bog! Jeden stari pesmar iz grčkoga je rekel, da ova navada je već med starimi Grki bila. Ovaj pesmar svoje reči ovako svedoči: Glavni deli človeka su: glava, prsa i črevo; jer pak je glava glavni del človeka tela, pak da kihanje z glave zide, pristoji se, da onomu, koj kihne »Na zdravje« želimo. Ovi

već je kristala držala u ruki, a copernica je zniknula. Kaj bu sad stum neugodnom stvarjum, jeli bi ju zadržata ili odhitila nekam u grmlje? i ovak kristal u ruki držeć, stupa neodlučno dalje.

Kad ovak zabunjena nekoliko koračah napred učini, spazi iz daleka domačega gospodina kapelana proti sebi dohadjati.

»Čekaj, njemu hoću svoj doživljaj pripoviedati« — veli žena u sebi — »I on neka odluč, kaj bi tim coperničim prikazom učinila. — Ali prije bi ipak mogla probati, jeli je stara istinu govorila. U srdcu častnoga gospodina sigurno sve izgleda, kak u kakojoj kapelici svetoga Aloysiusa.«

Pobožnim pozdravom projde mimo svećenika, a onda naperi svoj svietli kamen na crni kaput dalje idućeg gospodina kapelana. Ali u srdcu njegovom nije tak izgledalo, kak u kapelici svetoga Aloysiusa, nego je baš suprotno izgledalo, kak u farovskoj kuhinji, u kojoj je u sredini mlada plavka kuharica stala.

»Ah, ah, gospodin kapelan« — veli u sebi mlada žena — »tko bi si to bil mislil!« — Mlada žena se nasmije i odluč kristala zadržati.

navadi su se i rimljani klanjali; Tiberius rimski cesar je zadržanje ove navade v zakon zabilježil. Kihanje su stari ljudi za znak sreće i nesreće držali. Poleg njih prepoldašnje, a osobito jutrešnje kihanje je nesreću značilo, za to, komu se v jutro prije kihnulo, kak si je obuču obul, nazaj si je legel v postelju i trsil se za malo vréme nazaj zaspati, da drugoć se probudjuć, znović more početi onoga dana, i tak da se od nesreće oslobodi.

Opererani oroslani.

V Perugia zvanim varašu je nevarnu operacija načinil jeden doktor nadvéma oroslani v jedni živinski komedji. Orosłani su nevarno očno bol dobili. Gazda ovoga društva se bojal, da mu pogineju oroslani, pak za to je pozval jednoga glasovitoga doktora, da operera oroslane. Doktor je privoljil na nevarnu operaciju, i dal je nekaj oroslano, od česa su zaspati. Zatem počel je operaciju. S jednim je već zvrzil, kad se drugi najednput prebudil, počel mrgotati i odprl oči. Svaki je preplašeno odbežal iz gajbe, samo doktor ni se prestrašil. Mirno je podržal sredstvo pod nos oroslana, koj je već v drugim momentu opet mirno zaspal. Vezda je i drugu operaciju srečno zvršil batriven doktor.

Božji blagoslov.

V Nógrádvármegjinskoj Inaszó zvanioj občini je zaistino božji blagoslov poiskal jednoga težaka, kojega žena je ove dane najednput četiri dece rodila, dva dečeca i dvoje pucke.

Najverneši prijatelj.

Nezdavnja je vumrl jeden stari mladić, koj je ostavil jednoga psa, s kojim je navek dobro baratuval. Pes je posle smrti svojega gazde nikaj ne štel jesti, bojeći i betežlivi je postal, pak dan na dan se bolje guravil. Sestra pokojnoga je v sobu svoju zela psa, pak s dobrom jesvinom i pitvinom je probala na dobru volju zeti psa. S živinskim doktorom je dala spreviziterati psa i on je odgovoril, da zrok betegu psa je smrt njegovoga gazde, pak da naj samo pustiju psa na sloboščinu. Komaj da je vun žisel pes na vulicu, — odmah je na grobje bežal i zmed vnoгих grobov je poiskal groba svoga

Ona još nije daleko otišla, i nut začuje konja hrzati, a med drvljem se pokaze jahać. To je bil gospodin grof, koj tam gore na brežulku u svojem gradu stanuje. Mlada žena se sakrije za jedan debeli hrast, metne svoj kristal na oko i gleda za jahaćem.

Pomozi Bože! Kak je to sve u grofovem srdcu izgledalo! Tu su se obračale plesajuće liepe žene u svilnim opravama, a druge opet u posve kratkim, do kolena, kinklama; i jedna jahaćica je okolo zjahuvala, a u jednom kutu je stala domača jedna selska liepotica sa zubačami preko ramena. Sve ove ženskinje su imale prostora u grofovem srdcu, ali gospoje grofice nije bilo unutra.

Mlada žena spusti svoju glavicu dole na prsa viseti i zamišljena ide dalje. Na jedankrat začuje iz daleka pjesmu pievati i od zavoja ceste se pokaze liepo zraščeni, od, sunca crnomanjasti, mladi, jaki mladić, sa liepo uredjenimi mustačići i kratkom, crnom bradom i crnimi očima, kak dvie crne črešnje. To je bil grofov jagar.

Ov, čim je opazil mladu ženu, prestal je pievati, te joj je na njezin ponizni pozdrav samo onak iz visokoga odzdravil, a

gažde, — na koj se onda legel. Stražar grobja je zapazil psa, ali nije ga pretiral. Ovdje se poletaval čez dane gladen i žedjen, i na zadnje tam poginul. Pes je od glada poginul. Iz ovoga dogodaja se vidi, da najboljši i najverneši prijatelj človeka je pes!

Po dobrim dovršena tužba.

V Lábattan zvanog občini stanuju dva trgovci, zmed kojih se jeden Ganz Lajoš, a drugi pak Štern Hermann zove. Nigdar ni su bili v dobrim. Jeden drugomu je iskal neprilike. Jedenput da napraviti Ganz nad svoj dućan jeden naslov s ovim imenom »Ganz Lajoš k modri zvezdi (to po nemškim zum blauen Stern).« Zapazi to Stern, pak jer je znal, da to na njega ide, da se salim njegov sused z njega špotava, otišiel je k notariušu, da podigne tužbu proti svojemu susedu, koj je njegovo pošteno ime za naslov hasnuval. »Im odпустite veli notariuš, im znam nemislite, da je to Ganz zaislo hotomice včinil, da vas srdi.« »Wie hajst, ne mislim? Ja sem osvedočen i znam to, pak ja prosim, da se kaštiguje taj Ganz — veli Stern. — Odпустite tužbu — veli notariuš, nego ja vam dam navuka, s kojim budete zadovoljni. Idte odmah k jednomu malaru, pak si i vi dajte napraviti jeden naslov s ovim napisom: Stern Hermann k modri guski (zum blauen Ganz.) Niti nise zahvalil Stern na navuku, nego je bežal k malaru i za 46 vur već mu je tam bil naslov nad svojim čtacunu. Veliju, da od onda su tē dva trgovci v najlepšem prijateljstvu.

Kaj koštaju boji (tabori.)

Tabori navek vnogo koštaju ne samo vu tem, da vnogo ljudsta pogine, nego i vnogo kvara je. 1866. godišnji preiski tabor je jezerotristodvadeset milion korune koštal; krimski tabor pak 6 millione, i 8 stojezer korune pogutno, fracuzko-nemški tabor je 14 jezer millione, amerikanski gradjanski tabor pak je 28 jezer million korun odnesel. Zvun peneznih zgubičkov je još grozoviteši zgubiček, kojega narodi v životah ljudstva trpiju. V amerikanskim gradjanskim taboru je 800 jezer, v francuzko nemškim taboru 100 jezer francuzov i 40 jezer nem-

cov, v krimskim boju 500 jezer, rusko-turčinska bitka je 172 jezer vojnikov poinštila. A kuliko pak pogine poleg glada i drugoga betega. Vezda, kad je oružje čim bolje savršeno, već nisu boji tak krvni, kak negda.

Koja je svojega gazdu vužgala.

V Hajdu-Dorog zvanog občini se skrom nesreća dogodila, poleg zločeste jedne službenice. Zaradi toga, da ju je gospa zbog nekve pomanjkosti zašpotala, zela je v ruke šibice i jeden pušel slame, pak je stim otišla v nahizje, da vužge krova. Ali slama je prije zgorela kak bi se zindl, s kojim je hiža bila pokrita, zažgal, pak ju je već i za ruku počela pečti. Zato je goreću slamu čez oblok nahizni doli hitila. Iskrinje pak je ravno na kotec opalo, koj je s trstinom bil pokrit. V susednim školski dvoru je ravno stala učiteljica, koja, kad bi plamna na kotcu zapazila, odmah je za pomoć počela kričati. Ognjogasci i stanovnici su fletno krova doli potegnuli z kotca i tak pogasili ognja, prije, kak bi se kakva vekšna nesreća dogodila. Vu velikim vetru bi škola, dvoje cirkve, občinska hiža i druge vnoge hiže pogorele. Službenicu su odirali k kotarskomu sudcu, gde su ju zatvorili.

Željeznička nesreća.

Prošlu nedelju se na Polgárd zvanog željezničkoj postaji zmeknal hitrovlak (šnelcug). — Vlak je došel na postaju i pri jednoj promelji (veksl) je lokomotiv i tri druge kočije iz šinje doli zletele. — Zmed putnikov se nišči nije oranil. Vodja vlaka i jeden kondukteri su čisto male rane dobili.

Odrivanje hiže v Dekleršinu.

Predgal István stanovnik iz Dekleršin zvane občine je marlijivi čitatelj bil svake novine, pak je vnogo čital osobito v zadnjim vremenu od toga, da se hiže moreju odrinuti z mesta. Kad je videl, da budimpeštansko poglavarstvo nikak neće odrinuti »Dréher« zvanu palaču, da jednu vulicu pojednači, mislil si je, da on bude naprej išel s dobrom peldom. K velikomu ovomu poslu je pozval susedstvo, pak jedno petnajst njih, koj spraznimi rukami, koj s količi se posta-

Šuma se je pričela dokančati. Pred njom je ležal izsiečeni brežuljak, onda zelena sienokoša, a on kraj iste, na podnožju sačuvane šume, njezin dom, malena biela hižurka, mehnom obrašćenim drvenim krovom. Pred kućicom na drvenoj klupi je sedel lugar, njezin muž, a pod njegovimi nogami se je diete igralo u travi. Več iz daleka je bilo videti crveno kiklicu dieteču iz zelene trave. Kad se je ona već dobro približila kući, digne otac diete iz trave, te mu kaže prstom na onu stranu, odkud mlada mati dohadja, a diete pritisne svoju glavicu na glavu otčevu i od veselja riče malemi nogicami kak da kani materi naproti biežati.

Kod tog pogleda je mladoj materi se srce razširilo i ona hiti coperničin dar od sebe, koj odmah u zemlju potone, kak u vodi, za da ga nitko nikada više nenajde. Mlada mati pako veselo zajuhušne i lahki-mi nogami dobeži u svoju kućnu sreću.

I pametno je učinila! Veća sreća i mir je med zakonskemi ljudi, ako se nebrine medjusobno za ono, kaj je negda bilo i nebilo, ili moglo i nemoglo biti. Taj jedini nauk me je dovel na to, da sam ovu pričū pisal, pak želim, da se ga i svaki drži, ako hoće sretno i zadovoljno živiti.

Em. Kollay.

vil k škednju, da ga dalje odrineju z mesta. Rivali su ga rivali, doklam se škedeaj skup podr. Ali ovomu rivanju je i žalosten konec postal. Žena gazde je pod ruševinu zašla, pak doklam bi ju vun potegnuli, već je mrtva bila. Jeden sused se težko oranil.

Vmorjeni birovi.

V aradvarmegjinskoj Győrök zvanog občini se grozovito umorstvo dogodilo. — Farkas Miklós zvanoga občinskoga birova, koga kak izvrstnoga gazdu po celi okolici jesu poznali, jesu ove noći nepoznati zločinci pograbili i s sekirom počeli tučiti. Zločinci su birovu glavu odsekli i onda pobegli. Pogreška je na sve strane zaistu žalost načinila, jer birova su kak za dobroga človeka na svih stranih poznali.

Zakaj nije išla vura?

Vu Prejzkim orsagu se dogodilo, da v jeden mali varašek je stupil jeden vurar i od hiže do hiže je izkal nekaj za popravljati. Žena jednoga rukotvorca mu je dala jednu veliku vuru, koja već čez ljeta nije išla. Vurar je odnesel vuru, i drugi dan je nju na čudu žene donesel dimo s jednom kesom, gde su bile 20 marke (penezi), koje je vu vuri našel. Rukotvorec je sve nepotrebne penese pobral od žene i vu vuru je skril. Dakako i vura nije mogla iti, od kada su ju za kassu hasnuvali. Vurar su platili reparaciju pak zvun toga je još dara dobil za njegovu poštenost.

Jedna praktična mera.

Pred par meseci su iz naše varmegjije dvoja gospoda jednu — tak zvanu »zemljomerne taljige« — mašinu znašli i realizerali, i na ovo sloboščinu (Štadel i Torkos) dobili. S ovimi taljigami si svaki podpunoma zmeri zemlju, senokošu, oranicu, gorice, vrt, domači grunt itd. bez toga, da bi se moral truditi i mučiti sa mernim lancom. Ova taljiga samo z jednoga kotača stoji, a ov ima 6 žbic (špic) koje su na noge razdelene tak, da dok se kotač jedenput oberne je jeden klawter, ako se dva put oberne su dva, ako se deset put su deset klawtri itd. do sto klawtrov, pri stotini vura, koja klawtre kaže, sama od sebe zazvoni. To si gazda zabilježi i dalje meri tak, da taljige pred sobom pelja. S kem friskeše riva taljige, stem je predi gotov s merom. Jako je praktična ova stvar i zato, ar nikakovo drugo vučenje ne potrebuje Ova praktična zemljo — mera se dobi vu fabriki Stadelovi vu Győru za 18 frti. Svaki uzmozneši gazda i občine, bi trebalo, da si kupiju ovu zemljo-meru. I pri nas vu Uredničtvu »Muraköz« a nju je moči poglednuti.

Nekaj za kratek čas.

Da bi znal.

Anton. Jeli bi vzeli (ženili) jednu mladu frajlicu?

Mato. Kaj nebi. Gde je?

Anton. Je, da bi ja znal, gde je, bi nju sam vzeli (ženil).

Kada je moči.

Sused. Kada je moči jabuke obirati?

Dečak. Kada nega psa vu sadovnjaku.

Koószy Jakob.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

onda dalje idući, je svoju započetu pjesmu dokončal:

»Makar se sviet zakune, da mi ugrabi

Taj prsten od pokoja,

Neboj se dušo, i nepozabi:

Višnji je moćan, a ljudi slabi,

Ti si moja! Ti si moja!»

Ovak je dalje idući pieval, a mlada žena je za njim kroz svoj krištal gledala, za da vidi, komu je ta pesma namijenjena i koga taj mladi lovac u srdcu nosi. Ali odmah prestrašena spusti ruku od oka, jer u srdcu jagarvom nije nitko drugi sedel, niti više niti manje, kak sama milostiva grofica iz grada gore.

»Oh nebesa!« — zdehne si mlada žena — »Dakle je ovaj sviet na toliko pokvaren!«

Težkim srdcem stupa dalje proti svomu domu, jer kak će to gledanje u srdcu njezinog muža izpasti? — Jeli bude u njem svoj kip ili kip koje druge vidla? — On je bil tri godine soldat, bil je u neprijateljskoj državi, a kak je tam sve to išlo i kakovo je bilo njegovo ponašanje u to vrieme, o tom se puno poveda, ali malo dobra. — Kaj sve bude sada sirota u njegovom srdcu odkrila?

Csáktornyal gőzmalom heti lisztárjegyzéke.		
100 kg.-ként.		
Buzaliszt.	Rozsliaszt.	
frt kr.		frt kr.
0 — 15:00	I.	12:50
1 — 14:50	II.	11:50
2 — 14:00	III.	8:50
3 — 13:50	Tengerliszt.	
4 — 13:00	szitált	7:50
5 — 12:50	közönséges	6:25
6 — 11:50	tengeri dara	6:00
7 — 10:00	Korpa.	
8 — 7:00	buza	4:25
	rozs	4:50
	tengeri	4:25

(791 7 - *)

Nyilttér*)

E rovat alatt közlötték sem a kiadó, sem a tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szark.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65 krtól

42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Schantug-Pongees, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban **Privát-fogyasztók**nak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek. 3

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztva 2845. lk. 99.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye összesített árvaszékének, Vidovics Mihálynak, az al-muraközi takarékpénztárnak, Deutsch Edének és Szabol Lénárdnak Horváth Tamás

és neje Zerna Franciska palinovecki lakosok elleni végrehajtási ügyében 205 frt 42 kr. tőke, ennek 1897. január 1. napjától járó 5% rendes és 5% késedelmi kamatai és 42 frt 56 kr. eddigi költség, ugy 46 frt 11 kr., 127 frt 32 kr., 42 frt tőkék és jár. kielégítése végett a nagy-kiszáras kir. törvényszék a perlaki kir. jbiróság területén fekvő a palinovecki 269. szíjkyvben 15, 472, 491. hrsz. a foglalt ingatlanokból Horváth Tamás és neje Zerna Franciskát illető 1/3-ad rész 1668 frt, és a palinovecki 496. szíjkyvben 92. hrsz. a foglalt ingatlanból B. I. és 2. szerint ugyanazokat illető 1/3 rész 120 frt kikiállási ár mint becsárban mégis a Horváth István és neje Vidovics Mária javára bekebelezett szolgálmi jog fenntartásával az

1899. évi július hó 3. napján d. e. 10 órakor

Palinoveczen a községházánál dr. Tuboly Gyula, Csesznák József, dr. Kemény Fülöp, dr. Tamás János ügyvédek közbenjöttével megtartandó árverésen eladni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy

az árverés megkezdése előtt a fenti kikiállási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni s a vevő a vételárat három egyenlő részletben lefizetni köteles és végre hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt tkvi hatóságnál és Palinovecz község elöljáróságánál megtekinthetők. 834

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság. Perlak, 1899. évi ápril. 30-án.

Posztoszéjéjküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 3-10 m. hosszu, teljes őröltőnynek ára csak

frt	2:80 jó
	3:10 jó
	4:80 jó
	6 — jó
	7-75 finom
	9 — finom
	10-50 legfinomabb
	12-40 angol
	13-85 kangarn

valódi egyajlából.

Posztgyári rakár Kiesel-Amhof Brünben.

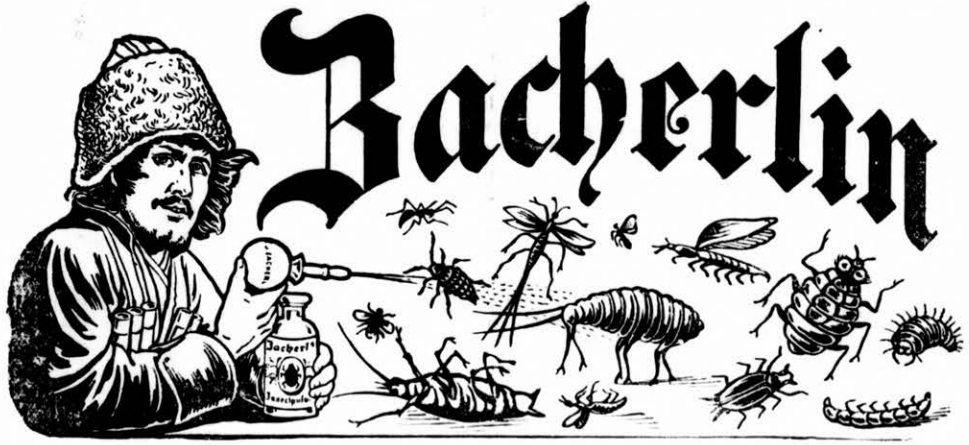
Minták ingyen és bérmentesen. — Mintához szállítás. Magánvevők figyeljenek! Csak készletlenül vásárolhatnak az értékek megfelelően. Fővárosi tisztviselői és bizonyítványok csak Krausz Adolf posztókereskedő Budapestben a szabónak, ha mintakönyvből tesz rendelést, a következő ajánlatokat adja:
10 frt vásárlásnál egy nadrágot 50 kr.-ért.
20 frt „ egy öltönyt 1 frtért.
80 frt „ három öltönyt egészen ingyen.
Ezenkívül a szabó még a következő engedményt kapja: 3 frtot méterje után a külön 20%-ot. Ezeket az ajándékokat a magánvevő fizeti, ha Krausz Adolf mintakönyv után a szabónál vásárol.

750 16—20

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER
Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagzsárgatásnál és meghűtéséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kiselbörtéki utózat van forgalomban. **Ni nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD és T.S.A., csász. és kir. udvari szállítók. **RUDELSTADT** (Thüringia).

Valódi csakis üvegekben!

(„Zacherl“ névvel.)

Legbiztosabb szer minden kártékony féreg ellen.

Kapható:

Csáktornyal: Özv. Gönczné gyógyszer.	Alsó-Lendván: Fuss Nándor.	Perlakon: Kramarits Viktor.	Polstrau: Max Robic
„ Gráner Testvéreknél.	„ Freyer Fülöp.	„ Sosterics Pál.	
„ Heinrich Miksa	„ Arnstein Benő.		
„ Todor Róza	„ Freiyer Lipót.		
„ Strahia Testvéreknél.			

Szagtalan és nyomban szárado

Valódi Christoph-lakk kérendő

Ezen gyártmány törvényileg védve van

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Ishetővé teszi, hogy a szobák a másolás alatt i használatának, mivel a kellőmelen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerülte. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a másolást. A palló nedves tárgygal feltörölhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni!

színezett szobapalló-fénylakk,
cárgabarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fűdi be a pallót a egyuttal fényt is ad. Eséti egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden felület, korábbi másolatát sőt: van azután

színezett fénylakk (színezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajföldesek már bemazolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famozstrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetog mir. (két középna-gyású szobára való) 5 frt. 90 kr. vagy 9/11 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamozsolások és prospek-tusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cségre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1880 éve létező gyártmányt sokféle utánóznak és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a cédnek meg nem felelő minőség-ben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Frága. K. Berlin.
Zürich 6-7 761
Csáktornyan: Gráner Testvéreknél.

Ajándéktárgyak dús választékban.

Pollák Bernát

óras és ékszerész Csáktornyan.
Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt svájcei zsebóra, arany-, ezüst- és chinai-ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban olcsó árákért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árák mellett.

Legjobb szerkezetű svájcei zsebórák.

Fali inguórák raktárán.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorssajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket,
— számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat,
műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árák mellett.